

FOR FEMTI ÅR SIDEN

Av Sigmund Knutsen

Så mange år er passert siden vi forlot skyttergravene foran Pulkowa-høyden utenfor Leningrad.

Mange hadde tjenestegjort i Den norske Legion fra opprettelsen i juli 1941 til avdelingen ble oppløst i mai 1943, og mange hadde ikke vært hjemme i Norge i løpet av denne tid.

Legionens frontinnsats kom til å strekke seg over litt mer enn ett år. Særlig den siste vinteren ble en forferdelig påkjennning. Det ble stadig tynnere i rekkene, mens frontavsnittet som skulle holdes forble like langt. Snøstorm og bitende frost ned til 40 kuldegrader herjet med oss. Roter og lus spredte smittsomme sykdommer. De hygieniske forhold i de tømmerklede jordhul-lene, såkalte bunkers, var miserable. Matrasjonene var nødtørftige. Vi sultet ikke, men var aldri mette. Døde, sårede og syke forsvant hver dag ut av frontlinjen. Nye frivillige kom til som forsterkninger, men kunne ikke stanse uttynningen. Leningrad var intet prioritert frontavsnitt i den tyske krigføring våren 1943. Situasjonen tilsa små styrker i første linje, med mobile troppestyrker bak som kunne rykke til unnsetning der et avsnitt ble angrepet. Legionen var blitt en slik avdeling i første linje. De som lå der visste at det var lite håp om å overleve dersom et angrep skulle bli rettet direkte mot dem. Legionens oppgave var å holde ut, og det gjorde den.

Det hendte vel at man hadde sine tunge stunder og at noen klaget sin nød. Da hjalp det med en oppstrammer fra en bondegutt fra Telemark, sta som hønn. "Me lyt halda ut kara, kan'kje komma heim, også er'kje Leningrad teken!" Merkelig nok var det liten defaultisme å spore under den daglige felttjeneste. Maskingeværslaver og granatnedslag, døde og sårede var en del av frontsoldatens hverdag.

Da så ordren om avløsning

kom på vårparten spredte det seg en hittil ukjent følelse av angst i kroppen. Ingen snakket om det, men mange kan sikkert den dag idag kjenne denne isnende spenning i ryggmargen.

Ville et angrep bli rettet mot våre stillinger i disse siste dager? Den fulgte med hele veien tilbake til der vi satt innlastet godsvognene i Krasnoe Selo. Hva somlet de med? Hvorfor gikk ikke det helvedes toget. Det var fint, klart vær, og det fordomte lokomotivet sendte sin svarte røyk rett til værs. Alt talte for en siste hilsen fra de russiske kanoner på Kronstad. Granater så store som koffert.

Omsider satt toget seg i bevegelse, og vi fikk et par iskalde netter i vognene hvor gulvet var dekket av halm. En glødende koksovn midt på gulvet var til ingen nytte mot varmetapet langs vognens ytterflater i den store hastighet, og vinterutrustningen lå tilbake ved fronten. Frosten gikk gjennom marg og bein. Den isnende følelse i sinnet gav seg heller ikke. Hva om det brakket løs der bak oss akkurat nå? Da ville selvfølgelig toget raskt bringe oss i motsatt retning.

Omsider havnet vi i Mitau, syd for Riga, hvor Legionens "Ersatzavdeling" hadde sitt kvarter. Det ble et par ville dager, men neppe verre enn hva man kunne oppleve i Vestfoldbyene når hvalfangerne kom hjem etter en overvintring på Syd-Georgia. Disiplinen skulle holdes med hard hånd, men den skled vel litt ut. Savnet av kvinner var jo hovedproblemet, men voldtekt var en utenkelighet. (Det må ha skjedd noe galt med krigen etter at Hitler og nazismen forsvant).

Selveste Himmler dukket opp og holdt en tordnende appell om fortsatt krigsinnsats i det nyopprettede Regiment Norge. Tidspunktet var neppe særlig velvalgt, men noen meldte seg på strak arm, blandt dem vår venn fra Telemark, sta som hønn.

Den som for første gang frivillig drar ut i krig, slik de fleste av oss gjorde da vi meldte oss til den norske Legion, vet lite om hva han går til. Det var tiden da "Tyskland seiret på alle fronter". Det så nærmest ut til at vi ikke skulle bli ferdig med rekruttjenesten før det hele var over. De som på stående fot, der i Mitau, meldte seg til fortsatt innsats mot bolsjevismen, de visste hva de gikk til, og de visste at dette ikke ble noen parademarsj. De visste

(Forts. side 6)

Men folket er ikke ødelagt

Kjernepunkter i kulturdebatten

Av Hans Olavsén

Nina Karin Monsen er en skribent jeg gjerne leser. Hun er veloverveid og moderat og eier mye sunn fornuft. Blant annet har hun fått sagt sine overivrige feministmedsøstre en del sannheter. Det er imidlertid noe helt annet hun skriver om i en Aftenposten-kronikk 18. juli. Det hun der tar opp, er spørsmålet om hvorvidt vår nasjonale identitet er blitt ødelagt i løpet av de siste tiår. Nina Karin Monsen skriver bl.a.:

"Hvis vi ser tilbake på Norge i 40-50-årene, finner vi en helt annen kultur enn i dag, og vi finner en annen bevissthet om hva det vil si å være norsk. Den gangen var Norge preget av samhold, gudfryktighet, nøysomhet, nøkternhet, glede ved arbeidet og vilje til arbeid. Norge besto av en slags harmonisk puritanisme og hardt tilkjempet askese. Menneskene var fylt av håpet om en bedre fremtid. Det ga dem tålmodighet til å holde ut strevsomme forhold i nåtiden. Dessuten innebar det norske en natur som skulle erobres, og ikke bare nyttes. De fleste hadde også en forestilling om at frihet var noe viktig. Det fantes i tillegg saker som ga livsinnhold til mange, én av dem var sprog-saken."

Hva Nina Karin Monsen ikke skriver og kanskje ikke engang er seg bevisst, er at marxistiske og kulturmihilistiske venstreintellektuelle i hele dette århundre har anstrengt seg for å ødelegge

alle de verdier som før var sentrale for det norske folk såvel som for ethvert annet folk hvor de dannet sine kadrer. Man gikk til angrep på såvel religion som kjønnsmoral. Pliktoppfyllenhet og arbeidsomhet ble nærmest sett på som "klasseforræderi" og som en karakterfeil. Man skulle være misfornøyd og krevende isteden. Dannelse var et skjellsord, disiplin et begrep som hørte hjemme i oldtiden. Nasjonalfølelse var selvfølgelig en uting.

Det som har skjedd de siste tiår, er at disse marxister og venstresosialister har overtatt såvel mediasom skoleverket. Det er en kjensgjerning at det store flertall av elevene ved Journalisthøyskolen i en lang årrekke har vært venstresosialister, noe som nå faktisk hver eneste dag setter sitt preg på f.eks. Aftenposten. I radio og TV kaster venstresosialistiske medarbeidere alt som heter normer over bord. Et avskyelig eksempel på det er ungdomsprogrammet "U", men normløsheten preger også en rekke andre deler av virksomheten. Også til læreryrket strømmer venstresosialister i store skarer, og det skjer bl.a. et utstrakt misbruk av barn i politisk sammenheng.

Disse forhold gjør at ønskverdige holdninger som Nina Karin Monsen etterlyser, glimrer med sitt fullstendige fravær i det daglige nyhetsbilde, der normløsheten har overtatt. Det moralske høyverdige normgivende skikt som ethvert samfunn trenger, er gått under jorden fordi

det er blitt sjikanert og forhånet gjennom lange tider.

Allikevel tror jeg at hverken Nina Karin Monsen eller vi andre behøver å fortvile. Når man ferdes blant vanlige mennesker og ikke blant intellektuelle, slik Nina Karin Monsen antagelig gjør, vil man snart oppdage at de gamle dyder fremdeles har et godt tak på det norske folk. Selvfølgelig er det skjedd skader, særlig på en del av ungdommen, men venstresosialistene har ennå ikke greid å gjøre sin normløshet til noe annet enn en ytre ferniss. Det norske folk er fremdeles sunt i sin substans.

Selv om dette er en stor trøst, forhindrer ikke det at normløshetens profeter må stanses. Det må arbeides aktivt for å styrke vårt norske verdissystem. Nina Karin Monsen går nettopp inn for "en styrkelse av egen nasjonal arv og av de verdiene som en gang bandt et land sammen og bygget det opp. For nasjonal identitet er til syvende og sist en moralsk-religiøs idé, utformet som et sproglig, historisk og geografisk bilde."

Det skal ikke underslås at en styrket nasjonal identitet etter Nina Karin Monsens mening vil redusere motsetningene til andre kulturer, og at dette er hennes egentlige budskap. Jeg tror faktisk at hun har rett i det. Respekt for eget særpreg avler gjerne ærbødighet overfor andre. Like fullt skal man nok være svært forsiktig med å blande kulturer som står meget langt fra hverandre.

I Kristi ånd? Et vrient spørsmål!

Av John Sand

I Helgelands Blad for 14.10.46 finnes gjengitt en uttalelse av sogneprest Havig, Hattfjelldal: "Ingen mennesker omkom, bare to tyskere ble drept."

Lofotposten 14.2.47. side 5 refererer fra saken mot biskop Lars Frøyland (ikke NS): "Frøyland fikk en klar, skarp og utvetydig skrivelse fra 110 prester som dermed tok det endelige farvel med ham. "Hvor De kommer og hvor De søker å gjøre en biskops store gjerning, vil en mørk skygge følge Dem", skrev prestene.

Søndag 25.2.46. holdt sogneprest Henrik Ljostveit guds-

tjeneste i NRK. "Han brukte bibelens ord mot de prinsipper landets myndigheter og domstoler går fram etter i oppgjøret mot landsforræderne" forteller Dagbladet 26.2.46.

Avisen forteller også: "Det ble en proteststorm etter talen. Blir ikke slike taler kontrollert? Hvordan kan slikt skje?" ble det spurt.

Men Dagbladet kan berolige: En av de kirkelige autoriteter bekrefter til avisen at det øyensynlig burde slåes meget hardt til mot Ljostveit. "Kirkens syn er på ingen måte Ljostveits. Kirken slutter helt opp om linjene for "rettsoppgjøret" heter det til slutt."

I Morgenbladet 5.6.45. finnes

en lang kronikk av biskop Eivind Berggrav "Når NS skal dømmes". Her står det bl.a.:

"Mens folk lå der bakkundet av Gestapo og med Wehrmachts bajonetter over seg, grep NS anledningen til å herje offeret og fremme sine egne formål. De tok oss med vold mens vi lå bundet... NS var en aktiv sammensvergelse. Vi kom i fare hver eneste mann og kvinne i dette land. Partiet slo ned og drepte... Medlemmene har med sitt navns underskrift utslettet sin egen samvittighet og solgt sin overbevisning. Viktigst er at NS ikke skilte mellom parti

(Forts. side 7)

BLIKK PÅ VERDEN

Av Arbirer

Jugoslavia og demokratiene

Det er en stor skamlett på vår vestlige verden at EF og USA ikke har grepet militært inn for å stanse den uhyrlige borgerkrigen i det tidligere Jugoslavia. Hadde man på et tidlig tidspunkt grepet inn overfor den serbiske aggresjonen, ville oppgaven ha vært noenlunde overkommelig. Fordi man ikke gjorde det, er situasjonen blitt uhyre komplisert og oppgaven mange ganger vanskeligere.

Stadig flere innser at det her er gjort en katastrofal feil. En av dem som nå reflekterer over hvorfor dette har utviklet seg så skjævt, er professor Bent Hagtvat ved Christian Michelsens Institutt i Bergen. I et intervju med Aftenposten 27. juni sier han bl.a.: "Man kan spørre seg hvorfor ingen vil dø for demokratiet mens de marsjerer på diktatorenes ordre. Antagelig skyldes det at demokratiet er en styreform for temperamerier på lavbluss - demokratiet krever kompromiss og misjonerer ikke om begrepet "vi og de"."

Hva Hagtvat sikkert vet, men ikke sier, er at demokratiets svakeste side er politikernes frykt for å ta upopulære avgjørelser om de er aldri så nødvendige. Det er demokratiske politikere i dette tilfelle frykter, er at en del av deres egne lands soldater skal stryke med, og at det vil resultere i sterkt negative reaksjoner i befolkningen. Det disse folk ikke forstår, er at de fleste mennesker har respekt for handlekraft. Om det var tatt beslutninger om militær invasjon i Jugoslavia, ville det ikke ha forundret meg det minste om det hadde meldt seg et betydelig og kanskje til og med tilstrekkelig antall frivillige. Hva mange diktatorer har forstått, men ikke de demokratiske politikere, er at om man innbyr til oppslutning om en tilstrekkelig storstilt og positiv oppgave, vil det alltid være mange mennesker som er villig til å gå inn for den. Men det er vel fåfengt å håpe på at våre politikere skal innse dette og operere med større handlekraft og sivilkurasje i fremtiden.

Opprydding i Italia

Det korrupte og svært betente politiske establishment i Italia har fått flere skudd for baugen og er i ferd med å miste sin makt. Et av de store nederlag for de etablerte var at folket gikk inn for å gå over fra forholdstallsvalg til flertallsvalg. Hva er så egentlig betydningen av dette? Jo, under et forholdstallsvalgssystem har folket så godt som ingen innflytelse over hvem som skal velges til politiske verv. Det er partiapparatene som tar hele avgjørelsen. Ved flertallsvalg velger man i enmannskretser, og den person som får flest stemmer, er valgt. Hvis ingen får rent flertall, har man i noen land omvalg mellom de to kandidater som fikk flest stemmer. I alle tilfeller vil det i langt større grad enn ved forholdstallsvalg bli personen man stemmer på. Vedkommendes personlige egenskaper og integritet blir ganske annerledes avgjørende, og folket får anledning til å kvitte seg med korrupte, tvilsomme og udyktige politikere. Som det tidligere er gitt uttrykk for i "Folk og Land", er det verdt å overveie om vi også her i Norge bør gå tilbake til flertallsvalg og enmannskretser.

Et annet interessant fenomen i Italia, er det nyoppdannede nord-italienske separatistpartiet som arbeider for et begrenset selvstyre for den nordlige delen av landet. I lokale valg nylig gjorde dette partiet det svært godt. I Nord-Italias største og viktigste by, Milano, fikk man til og med rent flertall og overtar dermed ledelsen av byen. En viktig grunn for partiets fremgang er utvilsomt dets vilje til å bekjempe korrupsjon og mafiavirksomhet, men det er også uttrykk for de sterke motsetninger mellom nord og sør i Italia. Den nordlige delen subsidierer i høy grad de fattige distriktene i sør, og det er man i nord bare så måtelig begeistret for. Man mener at forskjellen i velstand slett ikke er naturgitt, men at sør-italienerne mangler det initiativ og den innsatsvilje som skal til for å bringe Sør-Italia opp på et nivå som tilsvarende områdene i nord. Det som muligens er realiteten i dette er at nord- og sør-italienerne i virkeligheten er to forskjellige folkeslag. Det skal man ikke ha vært mange ganger i Italia for å konstatere. Både utvendig og innvendig er forskjellen betydelig.

Vitenskap på avveier

Av Ægir

Det finnes alltid noen mennesker som elsker å "skite i eget reir" og rakke ned på sitt eget. En mann som gjør det på prinsipielt grunnlag, er sosialantropologen Thomas Hylland Eriksen. Han har gitt ut en seksisidig pamflett under tittelen "Kulturterrorismen", der han dømmer alle forestillinger om kulturtilhørighet og kulturfellesskap nedenom og hjem. Følgende er sitat fra heftet: "Deter få vrangforestillinger som har skapt større elendighet i vår tid enn idéen om at ethvert folk skal styre seg selv, og verre vil det bli om den etniske tankegangen skal fortsette å herje i en verden hvor nesten alle tenkelige grenser er gjennomhullet av migrasjoner og annen kommunikasjonslandegrensene. Det skal ganske mange deportasjoner og innvandringsstopper, massakrer, autoritær misjonering og statlig kulturimperialisme til for å skape et skinn av realitet for en doktrine om at bare folk av samme slag skal leve i et land."

Aftenposten kommenterer 2.7. at "pamfletten slår et høytemperert slag for kulturløsheten."

Under en pressekonferanse før utsendelsen av pamfletten uttalte Hylland Eriksen forøvrig: "Det må jo gå galt om vi snakker om Norge som summen av en rekke

særegne grupper." Videre gjen-tok han Salman Rushdies tåpelige påstand om at det er trær og ikke mennesker som har røtter.

Hylland Eriksen vet selvfølgelig inderlig godt at kulturtilhørighet og kulturforskjeller hverken lar seg ønske eller skremme bort. De representerer realiteter som vi er nødt til å leve med og innrette oss etter. Når han allikevel går til et så rabiat angrep på begge deler, er det høyst sannsynlig for å gi tilhengerne av det såkalte "farverike fellesskap" - som er alt annet enn et fellesskap - et moralsk trumfkort på hånden. Skikkelige mennesker skal ikke ha lov til å påstå at vi har en norsk identitet å forsvare eller at det er en betydelig kulturforskjell mellom f.eks. oss og de muslimske innvandrere.

Et lyspunkt er det at professor Sigurd Skirbekk under den nevnte pressekonferanse tok fullstendig avstand fra Hylland Eriksens oppfatninger og leverte et sterkt forsvar for nasjonalismen. Mer oppsiktsvekkende er det imidlertid at en av våre antagonister, Magne Skjæraasen, under sin signatur i Aftenposten 2. juli (samme dag som pamfletten ble fylldig omtalt) setter Hylland Eriksens påstander i klart perspektiv. Skjæraasen skriver bl.a.: "Mens Vestens stater -

Norge blant dem - ruster ned til landforsvarets høygaffelnivå, ruster muslimske stater i Asia og Midt-Østen opp sin slagkraft. Det kommer andre vektforskyvninger, sier professor i statsvitenskap på Harvard-universitetet, Samuel Huntington, i et høyinteressant intervju i Time. De politisk-ideologiske konflikter vi har hatt hittil, vil bli erstattet av de kulturelle kollisjoner mellom sivilisasjoner mer enn mellom nasjoner." Ifølge Skjæraasen mener professor Huntington at "neste større konfrontasjon kan komme mellom Vesten og den muslimske verden. Den verden der det ikke er skille mellom fanatisk religion og politikk."

Det er nærliggende å tenke på den blinde hønen som også finner korn - uten dermed å ha professoren i tankene.

Sett under ett gir det ovenstående meg anledning til å trekke tre helt klare konklusjoner: At Hylland Eriksens utlegninger i høy grad er vitenskap - eller ihvertfall vitenskapsmann - på avveier, at det ikke er ganske uvesentlig hvor mange muslimer vi tar inn i dette landet, og at det er viktigere enn noen gang å pleie og verne om vår norske og europeiske kultur og egenart.

Jeg vil komme tilbake til skriftet i et senere nummer.

Nasjonalismen og de etniske konflikter

Av Balder

De pågående etniske konflikter i bl.a. det tidligere Jugoslavia og i deler av den tidligere Sovjetunionen blir stadig brukt som påskudd til å angripe nasjonalismen som sådan. Det er i høy grad å rette baker for smed. De etniske konfliktene skyldes den politikk som tidligere er blitt ført i disse landene, og den gikk i høy grad ut på å undertrykke nasjonalismen og å forhindre naturlige løsninger av de nasjonale spørsmål. Det er også en del av bildet at en del nasjonaliteter har vært utsatt for typiske herrefolk, slik som serberne og russerne. I det øyeblikk trykket så lett, kom selvfølgelig reaksjonen med en gang. Man ville ha gammel urett gjort god igjen, mien slik urett lar seg ikke ordne opp i på én dag. Det er det ikke så lett for de undertrykte å innse.

Mitt poeng er altså at nasjonalismen ikke kan bebreides at den har vært undertrykket, og at

den etter undertrykkelsen igjen forsøker å finne sitt naturlige leie. De som allikevel belaster nasjonalismen for dette, går samtidig ut fra at nasjonalisme er noe man kan innføre eller avskaffe etter behag. Det disse folk ikke innser, er at nasjonalismen er en del av menneskets tilhørighetsfølelse, og at man ikke kan svekke denne tilhørighetsfølelse uten samtidig å svekke menneskets selvbilde og egenverd.

Det hevdes videre at nasjonalismen er et relativt nytt begrep - at den egentlig ikke dukket opp før for et par hundre år siden - men der tar man feil. Man finner atter og atter eksempler på historiske prosesser som har nasjonalistiske elementer i seg. Var ikke de germanske stammer som invaderte Roma nasjonalistiske nok? Var ikke de gotiske erobringstokter det samme? Det er imidlertid riktig at den filosofisk utformede nasjonalistiske ideologi dukker opp først på et meget senere tidspunkt. Hva

skyldes så det?

Det skyldes selvfølgelig at menneskets synskrets gjennom århundrene har utviklet seg fra små bygdesamfunn og distrikter til større områder. Til å begynne med var tilhørighetsfølelsen knyttet til bygden og distriktet. Her i Norge hadde vi småkongedømmene som typiske eksempler på det. Disse småkongedømmene var ikke utelukkende et resultat av enkelte menns maktutfoldelse, men også basert på følelsen av samhörighet innenfor distrikter som naturlig kommuniserte med hverandre.

Med økende forbindelse mellom distriktene, fikk vi så etter hvert rikssamlingene, som førte til at menneskets tilhørighetsfølelse langsamt men sikkert ble knyttet til disse riker og nasjoner. Denne følelsen er fortsatt i dag en del av det enkelte menneskes selvbilde og en integrerende del av individets personlighet. Det skyldes en rekke fakter

(Forts. side 7)

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Ansvarlig redaktør:
HAKON WARENDORPH

Postadresse: Boks 924 Sentrum, 0104 Oslo.
Kontorlidel: Enerhaugsplassen 4, Oslo;
Tirsdag og onsdag kl. 11-15.
Telefon: 22 19 06 71 - (Telefonsvarer).
Redaktørene treffes etter avtale.

Abonnement: Pr. år kr. 130,- (i omslag kr. 150,-). Utlandet + kr. 10,-
Giro: Post 5 16 45 04. Bank 6063.05.01248

Abonnement (10 nummer i året) løper til det oppsies skriftlig.
Annonser forskuddsbetales med kr. 2,- + m.v.a. pr. spalte m. <minstepris kr. 100,-.
Utgiver: A/S HISTORISK FORLAG
ISBN 0802-9652

Profet i egen sekt

Magne Skjæraasen hører til den type mennesker som i sin selvretferdighet er vanskelig å ta alvorlig. Hadde det ikke vært fordi han med fast spalteplass i landets ledende avis - riksdekkende og velansett - har så godt skytefelt og så lett vint kan ramme medmennsker med infamiteter utover rimelig anstendighet, ville vi oversett ham.

Han angriper febrilsk og med pondus og patos alle som ikke deler hans syn og gir intet slingsringsmonn. Han setter seg solid utover en annen Skjæraasens bud om å trå varsomt. Anton Olstad var 16. juli offer for Magnes vrede. Olstad har gjort seg til talsmann for en kritisk vurdering av våre politikeres fremmedpolitikk. Han er ikke alene om denne skepsis. Den deles av et overveldende flertall av det norske folk. Et faktum det av helt uforklarlige grunner gjøres alt for å skjule, bortforklare og endre med alle midler.

Disse fakta faller Skjæraasen tungt for brystet. Det har i lang tid gitt ham åndenød, og han legger denne gang i bramfrie former uttrykk for at han ikke liker "Norges mest-snerrende papir-tiger". Det er oberstløytnant Anton Olstad fra Hamar som Magnus ikler denne drakt. Olstad kan svare for seg selv, og vi ønsker ikke å gjøre ham noen bjørnetjeneste. Skjæraasen som type er imidlertid så skremmende at vi finner det nødvendig å advare.

Den særdeles finurlige blanding av personlig synsing, uredeligheter, ønsker om pressesensur (?), sammenblanding av Kirkens stilling under okkupasjonstiden overfor et - må vi anta - etter Magnes oppfatning ulovlig styre og den samme kirkes "ordrenekt" overfor et lovlig valgt styre og like lovlig ansatt embedsverk, forekommer helt absurd. I tillegg anfører han som sannhetsvitne rabbi Hillel som motsetning til Olstad og hans antagelig militante innstilling. Hillel står på ett ben og summerer "kjernen i den jødiske lære: Gjør mot andre hva du vil at andre skal gjøre mot deg."

Med det som skjer daglig i Palestinakonflikten som bakgrunn, fortøner Skjæraasens sammensurium seg som det rene tankespinn. Et solid eselspark til Ski menighetsråd, som ikke ønsker sivil ulydighet, føyer seg velplassert inn i kronikkørens heksejakt. Hans beklagelse over at Olstad slipper for lett gjennom "leserspaltens grove masker" gir et godt bilde av Magnes sans for fair play. Vi synes heller det er beklagelig at Aftenposten bare gjennom spredte leserinnlegg fremkommer med motforestillinger mot de godt plasserte og ofte injurierende kronikker og artikler om "rasisme og fremmedhat" som nesten daglig blir presentert avisens lesere.

Asbjørn Hansen, til minne

Av Kåre Flaam

Asbjørn Hansen, Horten, døde 24. juli, i sitt 83. år. Med ham er igjen en av veteranene gått bort. Han ble medlem av NS allerede i 30-årene og kom tidlig inn i partiarbeidet. Vi husker ham bl.a. fra de vellykkede Borre-stevnene. Under okkupasjonen fant han sin plass i rekkene av dem som ville holde hjulene i gang på best mulig måte og ble en skattet medarbeider ved fylkesfører-

kontoret i Vestfold. På grunn av usvikelig lojalitet og arbeidsomhet ble han tidlig opptatt i Kamporganisasjonen (KO). Etter krigen, så snart forholdene gjorde det mulig, gikk han inn i rehabiliteringsarbeidet og sluttet opp om INOs virksomhet.

Han overtok sin fars skoforretning etter krigen og drev den fremgangrikt til han gikk av med pensjon. Asbjørn Hansen var velansett i Horten, og familie og venner vil savne ham.

Brev fra en jøssing-journalist, 93-modell

Av Svein Sjølie

Som en reaksjon på vår baksideleder inr. 6 har vi mottatt følgende innlegg.

"Først vil jeg få takke for å bli kalt "jøssingjournalist" når jeg skriver om okkupasjonstiden. Det ser jeg på som en tillits-erklæring.

I min omtale av oberst Konrad Sundlo i Vårt Blad har jeg benyttet meg av de kilder som finnes på det åpne marked. Først og fremst oppslagsverk. Aschehougs konversationsleksikon, femte utgave, tredje opplag. På side 251 blir oberst Konrad Sundlo omtalt.

I tillegg til dette var jeg på Krigsmuseet i Narvik, hvor jeg fikk utfyllende opplysninger av museumsbestyreren.

Dette rekker for meg, og sikkert for de fleste andre.

Hvis redaksjonen i Folk og Land kan dokumentere at jeg har tatt feil, skal jeg være den første til å rette opp mine feil. Men kanskje bør dere kontakte Krigsmuseet i Narvik å få de korrekte fakta om hva som skjedde i Ofotfjorden i april-dagene 1940.

Noen ytterligere diskusjon om emnet med Folk og Land ser jeg på som sløsing av tid inntil det dukker opp nye historiske fakta som gjør det nødvendig å skrive om historien. At dette skjer vil jeg betvile sterkt, selv om det fortsatt kanskje finnes noen i dette land som måtte tro eller håpe på det."

Til ovenstående har redaksjonen følgende å bemerke:

At et leksikon gjengir en løgn, gjør den ikke mindre usann. At et museum gir feilaktige opplysninger om okkupasjonsforhold, reduserer bare ytterligere tilliten til krigsmusealvirksomhet. Sannheten om oberst Konrad Sundlos holdninger og oppførsel under krigen i Norge fremgår nemlig helt klart av domsslutningen over ham, gjengitt i "Riksadvokatens Meddelelsesblad" nr. 51, utgitt i desember 1948.

Dette dokument forteller at oberst Konrad Sundlo ikke er dømt for noe forhold som gjelder tiden før den norske kapitulasjon 10. juni 1940, altså i den tid da krigen i Norge pågikk. Han har med andre ord slett ikke un-

dratt seg sine plikter som norsk offiser. Av det Sjølie skrev i "Vårt Blad" fremgår det stikk motsatte, hvilket altså er usant. Sjølie har fått tilsendt kopi av domsslutningen over Sundlo, men ærlig talt burde han selv ha funnet frem til den før han satte slike alvorlige beskyldninger mot et navngitt menneske på papiret. Her var det ikke spørsmål om å vente på nye opplysninger. Her forelå allerede alle opplysninger, og de var lett for hånden.

Det virker som om Sjølie er stolt over å bli kalt "jøssing-journalist". Det bør han være forsiktig med. For det første erklærer han seg dermed som partisk og alt annet enn uhildet. For det annet er ordet "jøssing" betegnelsen på et svakt og unnfalende menneske, kfr. den unnfalende norske oppførselen under den meget uheldige episoden i Jøssingfjord noen måneder før 9. april 1940. At jøssinger av propagandamessige hensyn har forsøkt å legge en annen betydning i ordet, endrer ikke dette faktum.

Brev og dementi fra en kringkastingstasjon, 1983-modell

Den 27. juni, 1983 ble det sendt et intervju i distriktssenderen i Bodø. Der fremkom det påstander om oberst Sundlo i likhet med Svein Sjølies i "Vårt Blad". Etter klage fra INO mottok instituttet nedenstående brev og i radioen den 15. juli ble dementiet som også er gjengitt nedenfor sendt over NRK Nordlands stasjon. Saken er omtalt og INO's brev til NRK's distriktkontor i Bodø med krav om beriktigelse samt de nedenstående reaksjoner fra NRK ble gjengitt i Folk og Land nr. 7, 1983.

Fra NRK, Bodø, fikk Instituttet dette brev, datert 18. juli 1983:

"Etter å ha foretatt nødvendige undersøkelser vedr. forholdene i Narvik våren 1940, har vi kommet fram til at det ikke var grunnlag for omtalen av Konrad Sundlo, slik den framkom i vår sending 27/6 1983.

Vedlagt følger vår beriktigelse, lest opp i vår sending 15/7 kl. 17.00.

Med Hilsen
Bjørn Pedersen"

Det utsendte dementi i kringkastingen lød:

"Så skal vi rette opp en feil vi gjorde i et programslag i vår

sending 27/6 klokka 1700. I et intervju vi hadde i forbindelse med krigsinvalidenes forhold i Lofoten ble det også referert til krigshandlingene i Narvik 9. april 1940. Det ble det sagt at daværende oberst Konrad Sundlo skulle ha gjemt bort det beste utstyret til dem som kom, altså tyskerne.

Dette medfører ikke riktighet. I de undersøkelser som ble gjort etter krigen framkom det ingen kritikk mot Sundlo på dette punkt.

Sundlo ble heller ikke dømt for dette i rettsoppjøret etter krigen. NRK-Nordland beklager feilen."

Når oppsto begrepet jøssing?

Av Trygve Engen, Nesna

I sine forøvrig koselige "Fotnoter" 12. mai nevner Gudmund Andreassen den kjente affæren i Jøssingfjorden 16. februar 1940, og skriver i den forbindelse: "Noen måneder etter ble landet okkupert av tyskerne, og begrepet jøssing oppsto . . ."

Yngre lesere kan av dette få den oppfatning at begrepet "jøssing"

først oppsto etter at tyskerne var kommet til Norge som okkuperter. Det er imidlertid ikke riktig. Da invasjonen kom 9. april, hadde ordet jøssing vært brukt i de nordiske språk fra midten av februar. Det ble aller først brukt av en svensk avis i forbindelse med meldingen om det britiske folkerettsbrottet i Jøssingfjorden. "Jøsse" er et svensk ord for hare, og når bladet skrev at nordmen-

nene i nevnte høve hadde oppført seg som "jøssinger", ville det altså si; som reddharer.

Her i landet ble ordet fra samme tid brukt om de nordmenn som prøvde å unnskylde eller likefrem forsvare britenes klart folkerettsstridige fremgangsmåte. Det potetslaget som senere fikk dette navnet, er imidlertid ikke blaut på knollen.

Nordlandsposten 19.5.93.

QUO VADIS, NORVEGIA?

Av E.L., Oslo

Forskere mener at Jorden har eksistert i omtrent 4600 millioner år. For ca. 3500 millioner år siden oppsto det første liv i form av bakterier og blågrønne alger, og for vel to millioner år siden dukket urmennesket opp. Vår egen menneskeart - homo sapiens, det vitende mennesket - ble en realitet for ca. 350.000 år siden.

Sett i sammenheng med disse astronomiske tall, blir de siste par tusen år av vår historie bare som et støvfnugg og regne, men hva har ikke dette sekel avstedkommet av ødeleggende kriger og undertrykkelser. Ikke minst har vårt århundrede vært et smertefullt tilbakeslag med to verdenskriger, og den tredje verdenskrig var så vidt vites under forberedelse på 1981-tallet. Ser vi på utviklingen etter 1945, er det blitt utkjempet 100 kriger i verden, 20 millioner sivile er blitt drept og 60 millioner jaget på flukt.

Alle taper på en krig. Det er ingen unntagelse når det gjelder den annen verdenskrig. Uansett hvilket politisk ståsted man hadde, ligger krigens konflikter i ettertid ennå og vaker under overflaten med motsetninger og tildels sterke følelser.

For tiden befinner Europa seg i en krise, med problemer og depresjoner av dyptgående art, et Europa som ennå ikke har kommet seg over pubertetskrisen, og som i en politisk byggeprosess kanskje mangler fantasi og idealer. Dette på tross av at det tenkende menneske frem til i dag har vært underlagt en stadig utvikling med regler for folkeskikken, for moral, for verdens etikk, hva vi tror, mener og gjør. Allikevel har vi følelsen av å befinne oss i en politisk hengemyr.

"QUE VADIS, NORVEGIA?" er tittelen på et skrift som overlege Johan Scharffenberg utga i 1945. Forfatteren går her inn for å styrke velgernes stilling i forhold til partiveldet.

Har parlamentarismen overlevet seg selv? Manglende sty-

ring kan bli kostbart. Slik innleder h.r. advokat O. Trampe Kindt, Oslo, sitt innlegg i Aftenposten, 16.1.1987. Han skriver her bl.a.:

"Prisdirektør Egil Bakke sier i en artikkel om politikerne tillit følgende:

"De politiske partier synes idag ikke lenger å være hensiktsmessige organer å bygge samfunnsstyringen på. Deres rolle synes å være i ferd med å utspilles. Jo før vi tar den formelle konstitusjonelle konsekvens av det, jo bedre."

Etter å ha sitert dette, fortsetter Trampe Kindt slik:

"Demokrati betyr et statsmaskineri som arbeider for helheten til felles fordel. Klasser såvel som politiske partier er symptomer på at vi ennå befinner oss i slyngealderen.

Fremtidens folkerepresentasjon må bygges på den norske grunnlovs prinsipper. Talsmenn i vår nyere politiske historie, Fridtjof Nansen og Christian Michelsen, gikk inn for fagstyre og ikke partistyre. Fagstyre forutsetter faglig dyktighet, sosial bevissthet og helhetssyn. En handledyktig nasjonal riksregjering må derfor være uavhengig av partipolitikk, og arbeidsdelingen mellom regjeringmakt og folkerepresentasjon må gjennomføres riktig og i pakt med Eidsvoldgrunnloven, hvor alminnelig stemmerett, frie valg, rettsikkerhet og åndsfrihet inngår. Man bør kanskje også vedta en ordning med folkeavstemninger om bl.a. kostbare sosiale lovreformer, skattevedtak m.v., slik som det i lang tid er blitt praktisert i Sveits." (Sitat slutt).

Når det gjelder norsk politisk historie mellom de to store verdenskriger i vårt århundrede, kan det være interessant å lese innledningen til Nasjonal Samlings program, som ble fremlagt på Partitinget og godtatt av Rådet 28.-29. januar 1934. Hadde intensjonene i dette program vunnet frem i det norske folket, hadde

vi muligens unngått fem års okkupasjon og den elendighet som vårt land ble påført. Sammenligning med den politiske situasjon i 1930-årene og situasjonen i dag, har visse likhetstrekk:

"Norge er midt oppe i en skjebnesvanger brytningstid. Revet med i den almindelige verdenskrise, splittet og svekket i klassekamp og partistrid, med veikt og vinglet styre, står det norske folk nå ved en avgjørende skillevei.

Verdenskrisen og Norges krise skyldes ikke materiell fattigdom. Utad er det en organisasjonskrise, økonomisk og sosialt, pengeteknisk, politisk og rettsliv. Men krisen er først og fremst det ytre synlige uttrykk for store åndelige omveltninger som følger et historisk tidehvert. Sitt krasseste uttrykk har denne åndelige krise fått i den fremherskende *egoistiske materialisme* som dreper idealitet, tro og offervilje, og skaper uro i samfundsliv og i menneskesinnene. Vårtid er preget av stigende opplysning, av spesialisering, maskinteknikken og stordriften, og viser en veldig økning i den gjensidige avhengighet mellom menneskene og i trangen til sosial rettferd og trygt samvirke. Mens samtidig ser vi hvordan enkeltpersoner og partier, økonomiske og faglige sammenslutninger hensynsløst *utnytter og tilsidesetter* folket til selviske formål. Både i sin marxistiske og i sin liberal-kapitalistiske utforming er denne materialisme en fiende av det *rettferdige og solidariske samvirke* som tidens utvikling tvinger frem.

Den kapitalistiske liberalisme har hatt sin historiske misjon, men har nå utpilt sin rolle og er dømt til å vike for den nye tids krav. Maxistene på sin side utdyper og utnytter vanskelighetene og søker ved et folkebedrag å ta monopol på utviklingen for å bane vei for den internasjonale kommunistiske slavestat. Og de borgerlige partier går på akkord med dem og deres system uten evne og vilje til å sette noe nytt og sterkt inn.

Vårt land er ikke tjent hverken med marxismens klassekamp og partityranni eller med de borgerlige partiers la-skurepolitikk og deres innrømmelse til marxismen. De er to sider av samme materialistiske livssyn. Ingen av dem kan møte folkets lengsel etter en ny og bedre tid. Begge øder de velstand og folkekraft og fører kultursamfundet mot undergang.

Frihet og selvbergingsvilje, den enkeltes tiltak og eiendomsrett er dypt rotfestet i det norske folk, og er grunnlaget for all fremdrift. Menneskene er ulike og skal verdsettes etter dugelighet, (Forts. side 7)

Medeamyten og Arbeiderpartiet

Av Synnøve Fjellbakk Taftø

Nordmenn flest er ikke interessert i gamle myter. Dets synd, for i mytene ligger det årtusengammel livsviktig kunnskap om menneskers motiver og reaksjoner. Den som forstår mytene, kan vinne større innsikt i det som foregår i vår nære hverdag. Skal vi fabulere litt om hvordan mytene om Jason og Medea kan bidra til forståelse av "edderkoppsak", "Ramm-Setsaassak" eller for den saks skyld "lands- svikoppjøret" eller Arbeiderpartiets indre liv?

Jason var blitt spådd at dersom han kunne få tak i "Det gylne skinn" som kong Aietes vokter, ville han bli verdens mektigste mann. Full av maktbegjær og villig til hva som helst for å lykkes, dro Jason ut for å løse oppgaven. Jason var både sterk og klok, men først da han hadde oppnådd ubetinget tillit, hengivenhet og kjærlighet hos kong Aietes datter Medea, kunne han lykkes i sitt forsett. Medeas hengivenhet til Jason var over all forstand. Hun ofret sine egne barn for å sinke forfølgerne da tyveriet var blitt oppdaget og hennes far satte etter Jason. Men for Jason var Medea bare et middel til å oppnå makt. Da han ikke lenger hadde bruk for henne, svek han henne for en annen kvinne. Den svekte Medea har i mytene fått rollen som den hevngjerrigste kvinne verden har kjent, mens den slu og beregnende Jason nærmest har fått en helterolle.

Ingen vet hva "Det gylne skinn" var for noe. Kanskje var det noe som gjorde hverdagen lettere og lysere for folk flest, for eksempel troen på at eget samfunn er rettferdig og demokratisk (eller "rimelig" rettferdig og demokratisk, som vi ville si i dag). Denne troen på eget samfunn har de fleste i Norge hatt helt til en håndfull politikere og embets- og tjenestemenn med

dårlig samvittighet samt noen fremragende journalister skapte et ramaskrik om at vårt "gylne skinn" er blitt borte, vårt demokrati og vår rettssikkerhet er avløst av snusk, korrupsjon, overvåkning og et begrep som italienerne kaller "lottizzazione". Arbeiderpartiet, vår lokale Medea, ofrer uskyldige og troskyldige barn for å narre forfølgerne; en boblebadende tidligere partisekretær, en tidligere formann og en møbelhandler. Hvem vet, til slutt må kanskje en "reell" etterretningssjef gå i pensjon et par år før tiden. Men hvor befinner Jason seg, og hvorfor skal Jason alltid gå fri?

Før Jason vant Medeas hengivenhet, kunne han lite utrette, enda så hensynsløs som han var. Medea ble hans lydige redskap og inspirator. Vår norske Jason hadde lite han skulle ha sagt før han vant kontroll over Arbeiderpartiet og kunne sette sine beslutninger ut i livet under parolen: "Noen av oss har snakket sammen". Senere gikk ting nærmest av seg selv. Nå sitter vi, venstresiden av det norske folk, i full forvirring og spør som sosialdemokraten Odd Andreassen (i Klassekampen 30.6.93): Hva skjedde - i Arbeiderpartiet - og utenfor? Står vi overfor en indre sammenheng? Er EF og Den europeiske union det mål som disse kreftene hele tida har hatt i tankene?

Jason nådde sine mål i livet, og mytene forteller oss at han klarte det fordi han var den ypperste av alle forførelere. Ikke nok med at han fordreide hodet på Medea, de færreste av de ansvarlige mistenkte den sjarmerende og dyktige Jason for å være røveren da de oppdaget at "Det gylne skinn" var blitt borte. Odd Andreassens selvvransakende kronikk er typisk for den forvirring som oppstår etter hvert som korrupsjonsstaten i all sin gru går opp for Arbeiderpartiets trofaste velgerskare. Men skal vi lykkes i å få vårt "gylne skinn" (rettsstaten) tilbake, må vi lære oss å stille de riktige spørsmålene, for eksempel: Hvem ga ordren til å drepe Fiane? Hvem bestemte hvilke drap som ikke var mord, men derimot "likvidasjoner"? Hvem klarte å få gjennom de grunnlovsstridige endringer i straffelov og rettergangslov som senere er blitt kalt "landssviklovgivningen"? Hvem tok initiativ til Krigsbarnutvalget og gjennomgikk utvalgets innstilling før den ble fremlagt? Hvem ga ordre om endring av den norske statsborgerloven slik at norske kvinner kunne utvises (Forts. side 7)

Det originale hjørnet

Vi må verja vår verd

No verda vrir seg i vonde veer.

Ho hev det leit.

Kva skal det koma, kva skal ho krevja?

Ho ikkje veit.

Må bonna byggja på blåe berget

- den svarte naud?

Skal sola sløkkje i is og oske

- den kalde daud?

HaWa

1.KP.Gren.Reg. Germania

Vi har fått brev fra Stein Clementz, Steinsjå, 2800 Gjøvik. Han forteller:

På et kurbad i Tyskland møtte jeg en tysker som hadde vært i 1. kp.p.gren.reg. Germania, og der var også flere norske frivillige. Panser-grenaderen ønsker kontakt med tidligere norske kamerater.

Navn og adresse er:
Rudi Radewahn,
Schillerstr. 20,
D25421 Pinneberg, Tyskland.
Tlf.: 04101/512 473. (Antagelig med utlandskode foran).

Norske frivillige i tysk/engelsk uniform

Av Jens.E. Kindt

Jeg har nettopp mottatt nr. 5 av Folk og Land og ser på side 4 under overskriften "Forsoning med frontkjemperne" at den pensjonerte offiser Kaare Nordby i Hamar Arbeiderblad den 22.9.92 uttaler at hans hoved-inntrykk blant de norske frivillige som tilhørte de norske væbnede styrker i Storbritannia, er at et stort flertall av disse for lengst ville ha sagt ja til forsoning med frontkjemperne.

Hva kan det ha vært som har forhindret dem fra å uttale sig i den retning tidligere? De hadde da ikke munnkurv!

Til tross for at jeg etter langt opphold i norske konsentrasjonsleire etter krigen har vært bosatt i Syd-Amerika, er der vissting jeg har slept med meg hjemmefra. Deriblant har jeg funnet kopi av et "Utkast til ny oppsetning av Leidangen - Norges Forsvarsberedskap", som jeg den 28/12 --45 sendte til Oberst K.H. Aarra, sjef for I.R.9, Bergen. Jeg fikk aldri noe svar, men merkelig nok var brevet med bilag vedlagt min saks dokumenter da jeg kom for "retten". Jeg bør vel nevne at jeg i en årrekke samarbeidet med Aarra som styremedlem i FNF - Foreningen til Gjenreisning av Norges Forsvar og senere Leidangen, inntil jeg 1933 flyttet til Danzig. Jeg siterer her noe av det jeg skrev til obersten:

"Blant dem som idag sitter som politiske fanger bak piggråd er der også en hel del

frontkjemper, ungdom som brenner etter å få komme igang med å bygge opp land og forsvar. Pressen skjeller dem ut for å være landsforrædere, og "retten" frakjenner dem rett til å tjene i rikets væbnede makt. Mor Norge har jo soldater nok og kan uten å blunke gi avkall på de erfaringer og den forsvarsvilje og -evne disse nordmenn representerer. En gang må jo staten si opp disse "pensjonærer bak piggråd". Skal de da straks tvinges til å utvandre fordi man her hjemme setter dem utenfor? Den oppfatning at det bare er utskudd og ramp som idag befolker våre konsentrasjonsleire er vel tilstrekkelig avkreftet ved de oppgaver Statistisk Sentralbyrå har innhentet fra leirene, og avgjørelsen må treffes før fangene slippes ut.

En ting synes forøvrig uforståelig for oss frontkjemper, og det er at der blant de norske frontkjemper på alliert side ikke gjøres noen foranstaltninger til å ville bygge opp landets forsvar i samarbeid og under utveksling av erfaringer med oss frontkjemper fra Finland og Østfronten. Er man redd for at vi i neste krig skal løpe over til russerne eller til de anglo-amerikanske styrker?

Før kapitulasjonen var det ikke usedvanlig å høre fra jøssinghold at man respekterte frontkjemperne, selv om

man ikke var enig med dem, for de satte i alle fall livet inn for det de anså for Norges beste. Denne oppfatning hører man fremdeles både fra etterforsker og sakførerhold. I praksis viser man så denne respekting ved å idømme 3-4-5 års straffarbeid samt tillitstap. Er man oppmerksom på hva disse folk har gjennomgått i okkupasjonstiden? Faktum er at svært mange frontkjemper lojalt var med i kampen mot tyskerne 1940 til den norske hær kapitulerte. Ved Tysklands kapitulasjon viste de tydelig nok at de hverken er forbrytere eller anarkister.

Så innstendig vi kan må vi oppfordre våre myndigheter til å utnytte de krefter vi representerer i fedrelandets interesse snarest, før kjærligheten til landet går over til bittert hat og forakt mot en urettferdig behandling. Våre dommere har selv vært midt oppe i det Ragnarok som var, og ikke noe menneske kan med rett påstå at det er habilt i dette oppgjør. Skulle enkelte fanger ikke vise seg verdig en sådan tillit som en løslatelse betyr, så sett dem i tvangsarbeid, men sett ikke stemplet landsforræder på folk som i ærlig åpen kamp uten personlig vinning satte livet inn for det de anså for fedrelandets beste, etter at de ansvarlige myndigheter var flyktet ut av landet."

Hva om NS-folkene hadde vært voldelige

Av Ole Bakken

I 1945 satte de nye myndigheter i gang en forfølgelse av 92.000 nordmenn for deres politiske meningers skyld. Itillegg til disse titusener kom så deres familier, og man regner vanligvis med at rundt en kvart million mennesker ble ofre for "retts"-oppgjøret. Så mange mennesker følte seg da grovt urettferdig behandlet, og deres oppfatning har ikke forandret seg siden.

Man kan med stor rett spørre: Var det rimelig at disse ofre for eklatante justismord sindig og rolig skulle finne seg i behandlingen for så etterpå å gjøre sitt beste for å finne sin plass i dette urettens samfunn?

Nasjonal Samling besto i meget stor utstrekning av unge mennesker, og unge mennesker er ikke innstilt på å finne seg i urett fra samfunnets side. Flere tusen av de unge, mannlige NS-folkene hadde solid krigserfaring og stor kjennskap til våpenbruk og eksplosiver. De av hirsden som ikke hadde vært ved fronten hadde også hatt våpenopplæring. Akkurat disse folk ble da også beskyldt for å være så overlagvoldelige.

Når man snakker om gerilja-bevegelser og borgerkrig, har man så lett for å mene at noe slikt slett ikke kan hende hos oss. Men når man tenker etter, er det nokså opplagt at det kunne skjedd

heri 1945 og i årene etterpå. Man vil innvende at de "farlige" NS-folkene på den tid satt i fangeleir alle sammen, men alle med kjennskap til forholdene vet at det ville vært en bagatell for frontkjemperne og deres kamerater å overmanne de uerfarne vokterne og bryte seg ut. Vi kunne meget godt ha fått et lokalt IRA eller en Rote Arme Fraktion med motsatt fortegn om de sterkt forurettede NS-folkene hadde bestemt seg for det. Det ville ikke vært så lett å ta de kamptrente frontkjemperne eller kampvillige hirdfolk. Vold ville ha avlet vold. Motsetningene ville blitt mange ganger sterkere enn de allerede var, og de ville ha forplantet seg til nye generasjoner. Tro bare ikke at dette er ren fantasi og var en umulighet.

Men det viste seg altså at NS-folkene slett ikke var voldelige. De viste tvert imot stor sindighet og sterk moderasjon. De hevnet seg ikke på samfunnet, men sonet den sterkt urettferdige straffen og ga seg til å bygge opp en ny tilværelse. Mange av dem har gjort det meget godt både privat og som samfunnsbyggere.

Skriv din mening til
"Folk og Land"

MANEDENS PERNILLE:

"Det forbauser meg ikke," sa far, da jeg ba om hans reaksjon på avtroppende stortingspresidentens henstilling til Finland om ikke å gi sitt samtykke til rensningen av en bauta på finsk jord overfalne norske frivillige i 1944. "Han har vel blitt så vant til å bruke klubben i sine mange år som stortingspresident, at han mener at han har rett til å benytte den i et finsk anliggende, også."

"Ja, ironien er på sin plass her," sa jeg. "Efter femti år," fortsatte far, "var sårene etter den amerikanske borgerkrigen for lengst grodd, og i Spania ble de falne på begge sider i borgerkrigen begravet på samme krigskirkegård. Men her til lands, hvor det ikke dreiet seg om en borgerkrig, men om divergerende oppfatninger av hvordan Norge best skulle berges gjennom okkupasjonen, synes trakasseringen av den såkalte tapende part fra visse hold av den såkalte

seirende part aldri å stilne. Men Benkow reagerer jo, ifølge Verdens Gang av 6/7 på vegne av gamle krigskamerater og gamle venner i Hjemmefronten, og da så!"

Så blir Hans Fredrik Dahl intervjuet i sakens forbindelse den 9/7 i VG: "Frontkjemperne vil bli hedret, tror Hans Fredrik Dahl", heter det i overskriften til intervjuet. Og det skal også mot til å ytre de uttalelser han kommer med. Jeg siterer:

"Dahl forstår de overlevende og etterlattes ønske om å reise et minnesmerke på statens grunn i Finland.

- Som historiker forstår jeg alle parter. Men jeg mener at hvis finnene tillater det, så vil det være stivt av norske myndigheter å legge seg opp i en slik sak. Ifølge Dahl var antikommunismen det fremherskende motivet blant nordmenn som meldte seg til Østfronten.

- Historien er ironisk. Front-

kjemperne var Stalins fiender. Og Stalins fiender var den norske stats fiender. Stalin er senere avslørt som en grusom tyrann. Dessuten kompliserer det bildet at finnene i stadig større grad regner norske krigsdeltagere som sine allierte. Kanskje sloss ikke frontkjemperne på så gal side likevel?"

Verdens Gang har også spurt Svein Blindheim om hans mening (som bekjent var han deltager i Kompani Linge under krigen). Han uttaler: "De falt i kamp for Finlands sak. Frontkjemperne trodde på det de sto for, akkurat som jeg trodde på den andre siden. Frontkjemperne må selvsagt få et minnesmerke."

Så gikk det tre uker, og jeg trodde at de ovennevnte ord skulle bli stående uimotsagt, men jeg tok skammelig feil.

Den 29/7 går en herre ved navn Harald Berntsen til frontalangrep på de ovenfor si-

terte. Jeg vet ikke hvem han er, men etter avbildningen å dømme er han i førtiårene, og antagelig har han vært på ferie og først blitt oppmerksom på Dahls og Blindheims uttalelser ved hjemkomsten. Han synes å være rystet i det innerste av sin sjel der han under overskriften "I historiens lys" tar pennen i sin hånd og finner spalteplass i Arbeiderbladet.

Han tar først for seg Dahl, og grønn og gru: Dahl skal være en av dem, som "støttet navnebyttet på Sehesteds Plass i Oslo. (Som bekjent var det jo der man en morgen på efter-vinteren, da dagslyset sivet inn over byen, oppdaget at skillene var blitt overklebet, så plattene en stakkert stund het Knut Hamsuns Plass.) Så det er jo forståelig at Dahl uttalte seg som han gjorde i Verdens Gang den 9/7 for, og jeg siterer Berntsen: "Men til slutt viste det seg at happeningen hadde et formål ut over å sjok-

kere: Å gi oppreisning til nordmenn som for 50 år siden lot seg inspirere av blant andre Hamsun til å ofre alt på Østfronten."

Også Blindheim unngår ikke omtale, og CC får også sitt, for i et innlegg i Arbeiderbladet å være av samme mening som de ovenfor omtalte.

Og så kommer Berntsens advarende pekefinger til de tre omtalte hvis de fortsatt turer frem som de gjør. Jeg siterer:

"De som på denne måten slutter seg til kjernen i den såkalte revisjonistiske skolen innen nyere tysk historieforskning, har i neste omgang liten grunn til å undre seg over nynazismens frammarsj blant tysk og annen europeisk ungdom."

Jeg venter spent på at Berntsen finner frem flere velvalgte ris fra baksiden av speilet!

Pernille

Korssting

STEN I ØDEMARKEN

Dette kan se ut som en dramatisk romans tittel. Det er imidlertid en tragikomedi vi har i tankene: Føljetongen om minnesteinen over falne frontkjemper som ønskes plassert langt inne i Finlands skoger. Særlig fremtredende har fhv. stortingspresident Jo Benkow som sjefsklovn vært. Vi kunne ha lyst til å le hjertelig av hans usannsynlige krumspring, men gjør det ikke. Gjennom maskengriner smålighet og hevngjerrighet - overfor døde mennesker, deres kamerater og pårørende. Klovnens attituder kaller ikke på latter. Men vi

tilgir ham hans fadese. Han er stadig sparket oppover, og vi føler med ham i fallet - også dette.

Svært mange innlegg i aviser landet rundt har gitt uttrykk for at det beskjedne ønske fra pårørende og kamerater burde imøtekommes, noe som også finske myndigheter mener. Det burde ikke bety noe hva Benkow mener, hans ablegøyer til tross. Under følger et klipp fra VG 16.7. Vi ser det som representativt for en rekke innlegg og yttringer i sakens anledning.

Benkows protest mot minnebygget

Av Arild Steen

Tidl. jagerflyger på engelsk side, Spania.

Hvert år strømmer tusener av mennesker til strendene i Salerno, Anzio, Normandiet og til slettene under Monte Cassino. De kommer fra Tyskland og deres allierte under den 2. verdenskrig.

De kommer fra Frankrike, Storbritannia, USA og deres allierte. Det er veteraner, etterlatte og pårørende fra begge sider. De kommer for å minnes det som skjedde - og de som ga alt!

Under krigen kjempet noen av mine barndoms- og ungdomskamerater på Østfronten - to av dem falt. De vurderte situasjonen annerledes enn oss som dro vestover.

Naivt, dumt og landssvikersk, er vår dom. Men de trodde fullt og fast på det de sto og falt for.

Ifølge Verdens Gang har Jo Benkow i egenskap av å være stortingspresident henvendt seg til presidenten i den finske riksdag for å få stoppet et minnesmerke over falne nordmenn i finsk Lappland. Etter min mening burde Finland oppfatte dette som en ren innblanding i finske forhold.

Jeg er sikker på at en eller annen finsk skogeier ofrer noen kvadratmeter av sin jord, slik at 196 falne nordmenn kan få sitt minnesmerke. Innskripsjonen som er tenkt preget på minneplaten er så nøytralt formulert at den ikke burde virke støtende eller sårende på noen.

La oss i dag, over 50 år senere, kaste vekk småligheten og selvgotheten i seierherrenes justis. La de 196 falne landsmenn få sitt minnesmerke i finsk Lappland. La ikke Benkow og likesinnende gjøre oss historieløse.

HAT som politisk beslutningsgrunnlag ...

(Forts. fra side 8)

styrets målbevisste arbeide for å lette forholdene for det norske folk. Men egentlig er det ikke så veldig vanskelig å finne årsaken til hjemmefrontledelsens tut-og-kjør-politikk. Det som lå til grunn for svært mange beslutninger, var ofte et intens og fanatisk hat til alt som hadde med Nasjonal Samling å gjøre. Det dominerende motiv var gjerne å legge hindringer i veien for NS, uansett hva det måtte komme til å koste av ubehageligheter for det norske folk. Hvor sterkt hatet var, fremgår tydelig av streikeleder Berggravs bok "Folkedommen over NS". En mer hatefull bok er neppe noen gang trykket her i landet. Men hat har aldri vært noe godt grunnlag å bygge politiske beslutninger på.

Det er her den store forskjellen mellom oss og våre motstandere kommer inn. Vi hatet aldri dem som sto oss imot og gjør det ikke nå heller. På et tidlig tidspunkt innså vi at det var god forsikring for Norges fremtid at vi hadde folk engasjert på begge sider. Uansett hvem som vant krigen, ville vi ha menn som med tyngde kunne tale folkets og landets sak. Et uttrykk for vårt fraværende hat er våre planer om et frontkjemperforbund som skulle omfatte alle som kjempet med våpen i hånd på begge sider. Når det gjelder våre motstandere Nygaardsvold-regjeringen og hjemmefrontledelsen, er det dessverre en flekk på deres ettermæle at de i så stor grad lot sin politikk influere av hatimpulser.

Problemer i kø

Av Viktor Bäcklin, Oslo

Interessant 1. side oppslag i Aftenposten 15.6. samt nyhetssending i NRK og Østlandssendingen: 40 pst. innvandrere i barnevernsaker i Oslo, med samme tendens også på landsbasis. Så vet vi det.

For nøyaktig 1 mnd. siden 15.5., kunne de samme kilder fortelle om økt motstand mot innvandrere i Norge. Og likevel: Norske borgere med skepsis til hele innvandringen, og som tilslutter seg å gi uttrykk for dette, skal fremdeles stemples som "rasister", og med "rasistiske" holdninger. Utrolig.

Norges statsminister, og hennes drabanter, skal nå bruke 10 millioner kroner av skattebetalernes penger, til en kampanje mot "rasismen", i fedrelandet. Til dette har hun søkt hjelp fra såvel ungdomsorg., som pensjonistforbund. Spørsmålet de fleste nordmenn nå heller begynner å stille seg, blir vel: Vet egentlig (u)ansvarlige politikere på Løvebakken, hva de holder på med? Takknemlig for kommentar!

Rettsoppgjøret

Av O. Nygaard

Da bolsjevikregjeringen Nygaardsvold i frigjøringsdagene 1945 kom tilbake til "gamlelandet", satte den seg ned og dømte bl.a. Røde Kors-søstre som landsforrædere. Typisk bolsjevisme. Disse jentene hadde ikke gjort mer "galskap" enn å hjelpe mennesker i nød. Hvis det er landsforrædere, kan alle som vil få kalle meg en krakk.

Det internasjonale Røde Kors protesterte mot galskapen, men til ingen nytte. Landsfader Gerhardsens grunnlovsstridige rettsoppgjør skulle kjøres til veis ende - koste hva det koste ville. Ja, det ble slett ikke billig for skattebetalerne.

"Landsfader" hadde i sitt forehavende en god støttespiller i den politiske lettvekt, Kåre Willoch (H). Han som fhv. generalsekretær i Det norske Arbeiderparti, Håkon Lie, har kalt "Norges største konfirmant". Jeg vet mer, nemlig at den samme Håkon (den gode?) har kalt "Einar den røde" ei lus. (Jfr. Reiulf Steens bok "Maktkamp"). I samme bok kan man forresten lese at Gro Harlem Brundtland er "livsfarlig".

Spørsmål vedrørende brev fra Marie Hamsun til biskop Berggrav

Av R.J.H., Bærum

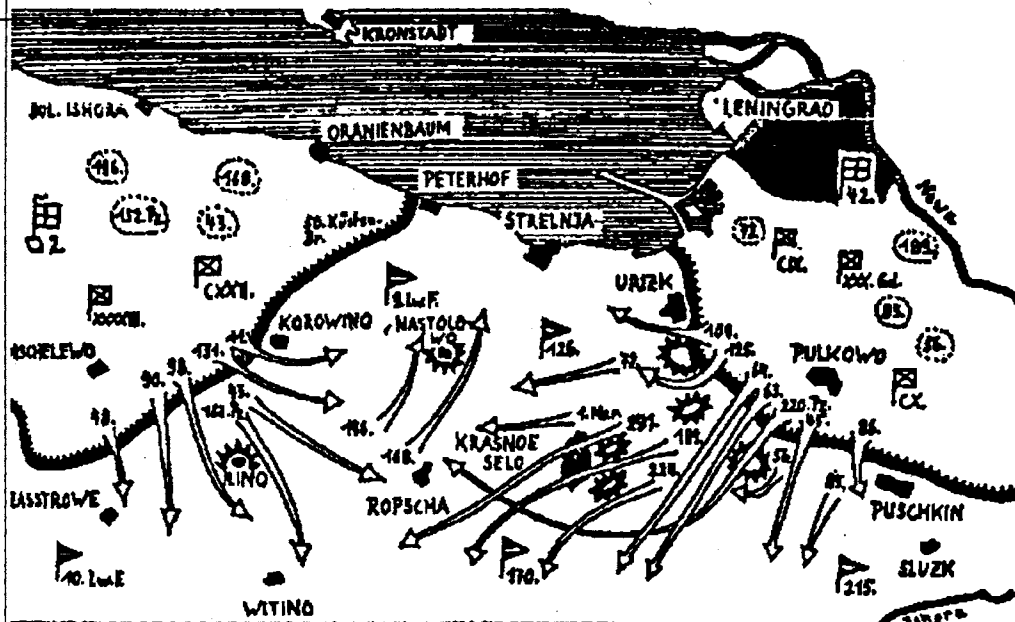
Jeg mener å ha lest i en bok om et brev Marie Hamsun skrev til biskop Berggrav angående biskopens bok "Folkedommen over NS". Kan noen hjelpe meg med navnet på den boken dette brevet er referert i og når denne boken kom ut? Fru Hamsuns brev inneholdt blant annet et angrep på biskopen for den negative virkning hans bok hadde på NS-barn, og den trakassering de ble utsatt for som følge av biskopens bok.

Valgets kval

Det er et bedrøvelig tegn i tiden at en lettvekt som Erik Solheim skal kunne fremstå som en potent beiler til norske velgeres gunst. Den bekymring jeg føler i den anledning, gjelder ikke de politikere som mislykkes i sine frierier, men det arme norske folk som til de grader må være i valgets dypeste kval, valget mellom onder.

HaWa

For femti år siden ... (Forts. fra side 1)

Die sowjetische Offensive bei Leningrad-Oranienbaum Januar 1944

0 10 Km

Deutsche:	Sovjetisk:
Divisjonen	Angreps-Korps
NIK	Reserve-divisjonen
abgeschl. Gruppen	Angreiferichtung der Divisjonen

også at det de hadde foran seg ikke var noen sikker seier, uansett hva propagandahøyttalerne påstod. Død, lemlestelse og nederlag var minst like sannsynlig. De gikk sin skjebne i møte med åpne øyne og de fortjener å bli sett opp til som forbilder. Vi som ikke orket mer sitter nok tilbake med en følelse av utilstrekkelig-

het. Vi visste hvor Europas skjebne ble avgjort, men var ikke der ...

Toget førte oss videre til troppeøvelsesplassen Grafenwöhr i Syd-Tyskland. Der braket det, Gud hjelpe meg, løs forfra igjen med rekruttjeneste. Her skulle det ikke være noen utskielser. Jerndisiplin skulle råde til

Legionens siste dag, og tordenrøsten til troppførereren skrallet mellom kasernveggene der han drev oss frem i eksersisen. En førsteklases underoffiser, Øst-hassel var navnet. Det fortjener å bli husket. Vi forbannet ham og skar tenner der han drev oss frem, men bevares hvor vi så opp til ham og respekterte ham.

Så stevnet til slutt restene av Den norske Legion hjem til det Norge som selv idag, 50 år etter og med fasit i hånd, nekter å forstå vår handlemåte. Trollethar sprukket. Det råtnende bolsjevikiske kadaver ligger åpent for alles åsyn, og ingen ser sammenheng.

Bak oss lå Leningrad. Det var mot denne by Den norske Legion gjorde sin frontinnsats, ikke mot St. Petersburg som den heter idag.

Vår siste handling i Krasnoe Selo ble å ta avskjed med de kamerater som ikke skulle få se Norge igjen, - på æreskirkegården i Duderhof-. Forfatteren Karl Holter, selv frontkjemper, leste deres navn under minnehøytideligheten. Omtrent 150 legionærer ble begravet der. Curt Adler Nilsen, frivillig også fra den første vinterkrigen i Finland, en livsglad tjuagutt fra Bergen, falt for en maskingeværslve på Legionens siste dag i skyttergravene.

Hva hendte så senere foran Leningrad? Knappt år etter at vi gikk ut av skyttergravene brast "jemringen" rundt byen. Storangrepet som førte til gjennombruddet gikk ut nettopp fra Pulkowa og rettet seg direkte mot våre gamle stillinger og mot Krasnoe Selo, slik det fremgår av vedstående kart. Det kan vel være dette brevets ettertanke hva vår skjebne hadde blitt om vi hadde vært der da stormen brøt løs. Svaret kan utleses direkte av kartet. Regiment Norge var der. Danske, hollandske og baltiske frivillige var der. Mangen norsk ungdom skulle fortsatt late livet foran Leningrad. Herfra lå til slutt veien mot Europa åpen for verdensbolsjevismen, mens tribunesliterne gault: "Seier'n er vår".

Vel bekomme!

I Kristi ånd? ...

(Forts. fra side 1)

og politi, mellom politikk og revolvere."

Kanskje var det biskop Berggrav Aftenposten hadde i tankene da den i en leder etter okkupasjonen skrev:

"Likevel kan det tenkes at noen av dem som ikke var hundre prosent helter, søker kompensasjon ved å stå i forreste linje når det gjelder krav om hårdt oppgjør."

Under en tale i Studenter-samfunnet 23.10.48. sa overlege Johan Scharffenberg:

"Hvilken taktikk har det ikke vært å lede folkets raseri i retning av NS."

De eldre lesere vil sikkert minnes at Kristelig Folkepartis Nils Lavik var av de tingmenn som mest energisk gikk inn for dødsstraff i 1945. En annen represen-

tant for isfronten var den meget kristelige venstremann Lars Ramndal. Han ble kalt en blanding av Jesus og Dagbladet.

Når man leser aviser fra tiden etter "frigjøringen" blir man slått av to ting: Den kulde, intoleranse og det hat som mesteparten av det såkalte kristenfolk la for dagen overfortapene. På den annen side strømmet det varme og stor forståelse fra ateisten Johan Scharffenberg.

Nasjonalismen og de ...

(Forts. fra side 2)

torer som etnisk fellesskap, felles språk, felles seder og skikker og felles historie gjennom mange århundrer. Alt dette gjør det til fåfengt gjerning å bekjempe nasjonalismen.

En annen ting er at nasjonalisme på ingen måte er noe hinder for internasjonalt samarbeide. Vidkun Quisling er et entydig bevis på det. Tiltross for hans utpreget nasjonalistiske holdning var han også en sterk talsmann for overnasjonale og føderalistiske ordninger. Og det er nettopp det vi må frem til; overnasjonale ordninger der det nasjonale har funnet sin naturlige plass. Internasjonale løsninger som ikke tar hensyn til de nasjonale forskjeller, er dømt til å mislykkes. Det bør visse folk innse. På den annen side kan et folk ikke slutte seg til et overnasjonalt fellesskap hvis folket ikke har tilstrekkelig sterk tro på sin egen nasjonale identitet. Frykt for større fellesskap er oftest uttrykk for manglende nasjonal selvtilitt.

Den ideelle løsning er kort sagt å bruke det nasjonale som byggestener for internasjonal samordning og forståelse. Bare på det grunnlag kan man sikre fred, forståelse og fremgang i verden.

Medeamyten og ...

(Forts. fra side 4)

fra sitt hjemland? Hvem grunnla Erstatningsdirektoratet? Hvem sto bak Beredskapslovene? Hvem "styrte" såvel Einar Gerhardsen som Haakon Lie? Hvem satte systematisk sine venner inn i samfunnslivets ledende posisjoner? Hvem skapte fiksestaten? Svaret er Jason, Jason, Jason ...

Vår lokale Jason ble vel aldri verdens mektigste mann, men utvilsomt den mektigste i Norge. Behendig ødela han planene for nordisk samarbeid om økonomi og forsvarspolitik og manøvrerte Norge inn i Mossads etterretningsnett og under USAs atomparaply. Et hemmelig nettverk ga informasjon om hvem som var "lojale" - og særlig om hvem som ikke var det. Partifeller med andre meninger ble

diskreditert og skjøvet ut i mørket uten at de visste hvem som sto bak. Etterhvert som sviket går opp for Arbeiderpartiets tilitsmenn og velgerskare, modnes også erkjennelsen av at Jason selv ikke kan stilles til ansvar. Medea drepte de barn hun hadde fått med Jason etter den dramatiske flukten. Kanskje skjedde dette i hevnlust, kanskje i sorg over eget svik, kanskje i ren galskap. Det Arbeiderparti som nå går inn i den tøffeste valgkamp i sin historie, er en Medea som har oppdaget at hun har sveket sine idealer for en kjeltrings skyld. En slik Medea er troende til hva som helst. Til de av hennes barn som fortsatt er i live finnes bare ett budskap: Flykt, før det er for sent!

QUO VADIS, NORGE ...

(Forts. fra side 4)

ytelse og ansvar, ikke etter penger, byrd eller stand, og heller ikke etter gruppertall eller ut fra overfladisk likhetsmakeri. De beste skal lede, med stor myndighet og sterkt ansvar. Men der skal være likhet for loven og like gode utgangsvilkår for alle. Alle skal som frie mennesker ha sitt eget hverv og virke, men arbeide sammen til gjensidig nytte for seg selv og for det hele. Over den enkeltes interesser og krav må stå hensynet til hele folkets velferd. En nasjon er en *organisk enhet*, og et folkesamfund har leverett og mål langt utover de enkelte personer og grupper.

Tidens vanskeligheter kan bare overvinnes ved en *offervillig og handlekraftig nasjonal samling* som holder fast ved disse grunnsetninger, og som setter i høysetet hensynet til landets og folkets vel som overordnet den enkeltes interesser og alle partier og klasser. Lik alle andre folkesamfund som vil berge seg fra en alvorlig krise og gjenfødelse, må også det norske samfund hente *nytt liv fra det nasjonale grunnlag* som det er bygget på. Solidaritetstanken, tidens skapende tanke, må gis nye former og nytt innhold i pakt med vårt folks kulturbærende og etiske verdier. Bare en slik åndelig og nasjonal reising som er gitt øket kraft ved det som er godt i de sosiale ideer, vil ha styrke til å fri Norge fra marxister, partipolitikere, pengevelde, og alle de andre krefter som holder på å bryte ned vårt retts- og kultursamfund, og til å gjennomføre de store reformer som er nødvendig for nasjonens fremgang, og som svarer til den nye tid og dens krav. Denne bevegelse er den norske egenart av den nye livsanskuelse, en *norsk, ny og sann sosialisme* som vil orden og rettferd, forener frihet og forskjellighet med fellesskap, bevarer

verdier og ikke former. Det er den store og sterke nasjonale politikk som bygger og bøter, og kan *reise landet*. Krisen rummer ikke bare farer, men lover *rik fremgang for det folk som evner en samlet innsats.*"

BOKLISTEN OG "JEG FANT, JEG FANT"

Av Ragnar S. Grudes artikkel "Jeg fant, jeg fant" fremgår det, heldigvis uriktig, at Dr. jur. Gustav Smedals bok "Patriotisme og landssvik" ikke er å få. Feilen er redaksjonens. Grudes artikkel ble skrevet på et tidspunkt da opplysningen medførte riktighet, og vi beklager glippet. Vi er imidlertid glade for Grudes artikkel og i likhet med Grude anbefaler vi boken. Den står fortsatt på boklisten som utestår til neste nummer.

Norsk og lovende pop

Av Kjersti

"Lt. Glahn" kaller de seg de to Oslo-musikerne Svein Erik Mohaugen og Thor Arne Sætherholen som nå har kommet med sin første CD.

"Ei plate" er en samling god og fengende popmusikk. Samtlige tekster er norske, og låtene spenner fra rolige kjærlighetsballader til mer "aggressive" rytm. Felles for musikken er at den er folkelig, men likevel spennende med sine reflekterte og derfor engasjerende tekster.

All tekst og musikk er ved "Lt. Glahn" som selv er vokalister, og CD'en er egen produsert i Studio S på Strømmen. Sammen med flere dyktige gjestemusikere, bl.a. Knut Reiersen og Hege Rimestad, har "Lt. Glahn" levert et solid tilskudd til Norsk populærmusikk.

"Ei plate" fåes kjøpt hos Steen & Strøm og Akers Mic. i Oslo.

VENNEGAVER

TIL "FOLK OG LAND"

Vi kvitterer denne gang for tilsammen kr. 10.898,-.

TAKK FOR FØLGENDE BIDRAG:

R. D., Bardu	Kr. 78,-	L. B., Revanes	Kr. 50,-
T. N., Nestun	Kr. 300,-	A. G., Straumsgrend	Kr. 50,-
O. N., Stockholm	Kr. 80,-	L. M., Hole	Kr. 100,-
K. B. R., Moldjord	Kr. 200,-	W. H., Svolvær	Kr. 150,-
J. A. V., Haugesund	Kr. 300,-	K. D.,	Kr. 150,-
M. A., Ålesund	Kr. 350,-	I. S., Nore	Kr. 540,-
L. R. Ch., Kolbotn	Kr. 200,-	M. E., Sandefjord	Kr. 100,-
G. V., Oslo	Kr. 100,-	S. O. L., Mehamn	Kr. 50,-
H. O. H., Porsgrunn	Kr. 200,-	K. O. A., Levanger	Kr. 200,-
O. B. H., Drammen	Kr. 50,-	J. F., Sverige	Kr. 100,-
A. M. H., Skien	Kr. 100,-	H. H., Haafsfjord	Kr. 150,-
B. J., Kristiansand	Kr. 100,-	A. N., Lillehammer	Kr. 100,-
J. K., Oslo	Kr. 200,-	H. N. R., Dokka	Kr. 150,-
A. H., Stanghelle	Kr. 100,-	E. B., Dokka	Kr. 200,-
D. S., Iæfjorden	Kr. 250,-	A. T., Bergen	Kr. 100,-
K. Ch., Skårer	Kr. 300,-	K. H., Stabekk	Kr. 180,-
N. O., Oslo	Kr. 50,-	K. S., Skien	Kr. 100,-
G + E, Asker	Kr. 200,-	S. B., Straumsgrend	Kr. 100,-
A. A., Bøstad	Kr. 340,-	Strøm, Oslo	Kr. 100,-
O. K., Huseøysund	Kr. 100,-	L. O., Arneberg	Kr. 90,-
O. T. B., Sandnes	Kr. 300,-	S. D., Ski	Kr. 100,-
T. E., Neena	Kr. 300,-	H. J., Bryne	Kr. 300,-
L. + K. K., Kristiansand	Kr. 150,-	N. N., Oslo	Kr. 200,-
S. L., Viksdalen	Kr. 100,-	T. S., Elverum	Kr. 100,-
E. G., Sandefjord	Kr. 50,-	D. S., Malmefjorden	Kr. 500,-
O. S., Trondheim	Kr. 100,-	F. S., Stavanger	Kr. 500,-
T. H., Vågåmo	Kr. 800,-	H. M. S., Kristiansand	Kr. 200,-
K. L. H., Namsos	Kr. 100,-	H. O. H., Lesja	Kr. 40,-
K. K., Brumunddal	Kr. 100,-	M. B., Sørreisa	Kr. 100,-
B. D., Brandbu	Kr. 500,-		

Smålighetens grenaderer

Under overskriften "Oppreisning til landsforræderne?" har en av smålighetens grenaderer, Olav Trygge Storvik, et innlegg i Aftenpostens morgen-nummer 7. juli. Det som forarger herr Storvik, er at det i Finland muligens blir satt opp en minneste med påskriften "Til minne om de 198 norske krigsfrivillige som falt i Fortsettelseskrigen 1941-44".

Et av de finurlige argumenter Storvik benytter, er at all den stund disse krigsfrivillige sto under tysk kommando, kunne de like gjerne ha vært satt inn på et annet frontavsnitt. Men tiltross for dette storvikske krumspring står visse ting urokkelig fast: De nevnte 198 mann meldte seg til innsats i Finland, de kom til innsats i Finland og de falt i Finland. Selv ikke de mest utpekulete jøssingargumenter kan forandre på det. Det må også være lov å spørre Storvik om hvordan nordmenn med utgangspunkt i Norge skulle kunne komme finnene til hjelp på annen måte under krigen.

Et annet av Storviks argumenter er at riktignok kjempet disse folk for Finlands frihet og mot bolsjevismen, men samtidig også for "den tyske fascismen". Noenlunde det samme kan imidlertid også sies om dem som kjempet på den andre siden. De kjempet for ting de trodde på og mot den tyske nasjonalsosialismen, men har i virkeligheten et stort medansvar for at bolsjevismen har undertrykket hele Øst-Europa og mange andre land inntil for få år siden. De kunne ikke unngå å være seg fullt bevisst at de sto på bolsjevismens side. Hele forskjellen er at våre frontkjempere anså bolsjevismen som en større fare enn den tyske nasjonalsosialismen, mens de på alliert side foretrakk bolsjevismen og kjempet på samme side som den. Hvilken av disse vurderinger som var den riktige, vil det kunne strides om ennå i lange tider.

Gamle marsjer

Redaksjonen har fått tilsendt en kassett med tyske marsjer til uttalelse. Vi har spilt den av og minnes strevsomme utmarsjer og glade leiraftner. Overspillingen er foretatt fra originale 78 plater og kvaliteten er noe ujevn. Odd

Erik Hammer er produsent og antyder å kunne levere for produksjonskostnadene. Henv.:

Odd Erik Hammer
Konnerudgt. 28
3045 Drammen

HAT som politisk beslutningsgrunnlag

Av Hans Olavsén

Ved gjentatte gjennomlesninger av Hans Fredrik Dahls annen Quislingbok blir jeg stadig mer forundret over hvilke sammenhenger denne historikeren greier å finne mønsteret i. Et av disse mønstre er hva som skjedde da Quisling etter innsettelsen som ministerpresident i februar 1942 forsøkte å få i stand en fredsavtale med Tyskland. Denne avtale skulle innebære at Norge igjen ble en suveren stat, at nordmenn igjen ble herrer i eget hus og at vi ville bli kvitt Reichskommisariatet.

Dahl forteller at Quislings forslag ble mottatt med en viss skepsis på ledende tysk hold, men ikke verre enn at en så viktig og Hitler meget nærstående mann som Lammers overfor det tyske utenriksdepartement antydet at Hitler kunne tenkes å gå med på at Norge fikk den samme status som Slovakia og Kroatia. Begge disse land var selvstendige stater med vidtgående autonomi vis-a-vis Tyskland. I tilfelle ville Reichskommisariat bli avviklet og erstattet med en diplomatisk representasjon i Norge. En slik løsning ville ha betydd et vesentlig skritt i retning av større frihet for vårt folk.

Det ble imidlertid ikke noe av denne løsningen. Terboven anga

i april 1942 kirke- og læreraksjonene som grunn for det. Han var sikkert meget takknemlig for den hjelp hjemmefrontledelsen her ga ham. Den og Reichskommisar hadde så avgjort felles interesser i denne som i flere andre saker. Terboven ønsket ikke å trekke seg tilbake fra sin maktposisjon i Norge, og hjemmefrontledelsen var imot alt som kunne styrke Nasjonal Samlings stilling i landet. Hjemmefrontledelsen foretrakk faktisk et tysk styre fremfor at NS skulle sitte med tøylene, og så ingen hensikt i å forhandle seg til større uavhengighet av tyskerne. Et av argumentene mot en fredsslutning var at Quisling da kunne mobilisere norske mannskaper og sette dem inn på tysk side. Argumentet er helt ute i tåken. Man måtte da vel innse at om tyskerne ønsket seg norske tropper på sin side, da ville disse tropper bli innkalt uten antydning til fredsavtale. Hvilke styrker som skulle settes inn på frontene, var det ikke i noe tilfelle Quisling som bestemte.

Men hvordan nå dette var eller ikke var, så var det ganske andre grunner som ble angitt for å sette kirke- og læreraksjonene i gang. Det het at man ville forhindre en "nazifisering av ungdommen". Hadde man brydd seg med å undersøke saken nærmere,

ville man ha funnet ut at den nasjonale ungdomstjenesten baserte seg på oppdragelsesprinsipper som minst nitti prosent av den norske befolkning ville ha godtatt om de hadde kjent til dem. Og hadde det vært elementer i oppdragelsen som man ikke likte, ville det vært fullt mulig å forhandle med NS-myndighetene om saken. Faktum er at NS Ungdomsfylking, som hadde svært mange av sine mannlige ledere ved fronten, bare ville vært takknemlig om prester og lærere hadde sagt seg villige til å delta i ledelsen av ungdommen. I stedet tegnet prestenes og lærernes ledere opp et skrekkbilde som lite hadde med virkeligheten å gjøre, men som skremte gangsyntet av et stort antall norske foreldre. Dette skrekkbildet kostet det norske folk en meget friere stilling under de siste tre år av okkupasjonen.

Ofta kan man lure på om hjemmefrontledelsen i det hele tatt hadde noe klart bilde av hva de kunne oppnå med sine aksjoner. For det meste førte ikke disse aksjoner til annet enn vanskeligheter og ubehag for mange mennesker. Politisk sett gikk det ofte fullstendig over stokk og stein. Det er i det hele tatt en påfallende forskjell mellom hjemmefrontledelsens innsats og Quisling-

(Forts. side 6)

Om oppreisning for "landsforrædere"

Av Willy Blach

I Aftenposten onsdag, den 7. juli d.å., kom jeg tilfeldigvis til å lese en artikkel med fete overskrifter, skrevet av Olav Trygge Storvik.

Det er med undring jeg fastslår at denne Storvik sitter i et glasshus ved at avishuset Aftenposten i tidsrummet 1940-45 samarbeidet med den tyske Wehrmacht om publikasjoner til okkupantens soldater i Norge.

Jeg fastslår at frontkjempere ikke søkte seg inn i organisasjo-

nen SS. Denne Storvik må ikke bombatisk erklære at Waffen-SS var en krigsforbrytersk kampavdeling. Waffen-SS var underlagt den tyske Wehrmacht. Både Konrad Adenauer og sosialistlederen Schumacher fastslo etter at Forbundsrepublikken ble opprettet 1949, at soldater fra Waffen-SS var jarnstilt med Wehrmacht soldatene.

Den norske Legion som ble oppsatt i juli 1941 var en norsk militær avdeling under norsk befal. At Legionen ble liggende i skyttergraver foran Leningrad i

tyske uniformer var for å legitimere at avdelingen var beskyttet av Genfer-konvensjonen av 22.8. 1864 og Haag konvensjonen av 1907.

Denne Storvik fastslår at det var tilfældigheter at nordmenn havnet i Kiestinki området i Russisk Karelen. Det er løgn.

Høsten 1942 kom et norsk Skijegerkompani til Kuusamo i Finland og årskiftet 1943-44 ble den forsterket til en liten bataljon med norsk befal.

Jeg skal gi et eksempel på at nordmenn ikke var "nikkedukker" for tyskerne. Da regiment "Norge" ble satt opp sommeren 1943 i Auerbach/Grafenwöhr, trakk 200 nordmenn seg ut og forlangte dimittering og forflytning til skijegerkompaniet i Fin-

land. Disse nordmenn hadde tilhørt Legionen som ble oppløst i mai 1943. Sakens kjerne var fra juli 1941 å kjempe mot "bolsjevismen". Det innbefattet også Finlands Fortsettelseskrig. På vektskålen lå disse nordmenns liv som garanti. Ved en eventuell tysk seier skulle vi få beholde et fritt fedreland. Det hadde intet med fascisme å gjøre og det ble aldri drevet propaganda for *germanske SS eller fascisme*.

Undertegnede var en av dem fra Auerbach/Grafenwöhr som i 1943 med Legionen som bakgrunn og ved skjebnens tilfældigheter unnslopp tragedien 25.-27 juli 1944 i Karelens dype skoger.

Det er ubegripelig at en mann ved navn Storvik, 49 år etter

slaget fremdeles drives av "hatet og hevners oppgjør fra 8. mai 1945". Om en gravsten blir satt opp på en statlig finsk kirkegård eller i de dype finske skoger, hva har så det med "norsk statsbesøk" i Finland å gjøre?

Stenen skal være et uttrykk for å minnes unge menn som var villig til å ofre sitt liv foren idé de trodde var riktig. Disse falne unge menn hadde intet kjennskap til den forbryterske delen av det tredje rike.

Kanskje vil engang i fremtiden historien om Norges okkupasjon blir skrevet slik den virkelig fortonet seg i årene 1940-45 så ikke hatet og hevners menn av 8. mai 1945, skal bli stående som "Seierherrens bevis".

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Kontortid: Tirsdag og onsdag kl. 11-15.

Postadresse: POSTBOKS 924 SENTRUM, 0104 OSLO.

Kontoradresse: ENERHAUGSPLASSEN 4, OSLO. TLF. 22 19 06 71.